

vischnaunca da
sumvitg

Reglament da fatschenta

C u n t e g n

I.	Determinaziuns generalas	5
Art. 1	Validitad e cumpetenzas	5
Art. 2	Egualitad dallas schlatteinas	5
Art. 3	Invitaziun a sedutas	5
Art. 4	Preparaziun dallas sedutas	5
Art. 5	Presenza e cumpetenzza da decider	5
Art. 6	Menar la seduta	5
Art. 7	Recusaziun	6
Art. 8	Votaziuns ed elecziuns	6
Art. 9	Protocol	6
Art. 10	Procedura da consultaziun	7
Art. 11	Indemnisaziun	7
Art. 12	Diever dall'administraziun	7
Art. 13	Obligaziun d'annunzia	7
II.	Suprastonza communal	7
a)	En general	7
Art. 14	Seduta da constituziun e repartiziun dallas incaricas	7
Art. 15	Surdada d'uffeci	8
Art. 16	Delegaziun da cumpetenzas	8
Art. 17	Surdada d'incaricas	8
Art. 18	Principi da collegialitad	8
Art. 19	Incumbensas particularas	8
b)	Sedutas	8
Art. 20	Invitaziun	8
Art. 21	Gliesta da tractandas	9
Art. 22	Acts	9
Art. 23	Preparaziun	9
Art. 24	Assessurs	9
Art. 25	Presentaziun dalla fatschenta	9
Art. 26	Debatta d'intrada	9
Art. 27	Discussiun	10
Art. 28	Clom agl uorden	10
Art. 29	Proposta da serrar la tractanda	10
Art. 30	Reponderaziun	10
Art. 31	Successiun tier votaziuns	10
c)	Interpellaziun e moziun	10
Art. 32	Interpellaziun	10
Art. 33	Moziun	11
Art. 34	Ulteriurs pensums dalla suprastonza communal	11

III. Il president communal	11
Art. 35 Engaschament e salarisaziun	11
Art. 36 En general	11
Art. 37 Obligaziuns particularas	11
Art. 38 Cumpetenzas particularas	12
Art. 39 Gestiu	12
Art. 40 Audienza	12
Art. 41 Coordinaziun dil personal communal e dils organs communal	12
Art. 42 Vicepresident	12
Art. 43 Ulteriurs pensums dil president communal	13
IV. Cumissiu da quen e gestiu	13
a) En general	13
Art. 44 Posiziun	13
Art. 45 Constituziun	13
Art. 46 Surdada d'uffeci	13
Art. 47 Sedutas	13
Art. 48 Cumpetenza da decider	13
b) Determinaziuns specialas	13
Art. 49 Cumpetenzas ed incumbensas	13
Art. 50 Revisiun externa	14
Art. 51 Rapport e propostas	15
Art. 52 Ulteriurs pensums dalla cumissiu da quen e gestiu	15
V. Cumissiu da baghegiar	15
a) En general	15
Art. 53 Seduta da constituziun e repartiziun dallas incaricas	15
Art. 54 Surdada d'uffeci	15
Art. 55 Delegaziun da cumpetenzas	15
Art. 56 Surdada d'incaricas	15
Art. 57 Obligaziun d'informaziun	16
Art. 58 Collaboraziun cun l'administraziun communal	16
Art. 59 Informaziun dalla suprastanza	16
b) Sedutas	16
Art. 60 Invitaziun	16
Art. 61 Gliesta da tractandas	16
Art. 62 Acts	16
Art. 63 Preparaziun	16
Art. 64 Assessurs	17
Art. 65 Presentaziun dalla fatschenta	17
Art. 66 Debatta d'intrada	17
Art. 67 Discussiun	17
c) Tractament dallas damondas da baghegiar	17
Art. 68 Inoltrar damondas da baghegiar	17
Art. 69 Publicaziun	17

Art. 70	Procedura d'examinaziun	18
Art. 71	Protestas tier damondas da baghegiar	18
Art. 72	Decisiuns	18
Art. 73	Taxas	18
Art. 74	Protestas encunter decisiuns dalla cumissiun da baghegiar	18
Art. 75	Correspondenza	18
Art. 76	Ulteriurs pensums dalla cumissiun da baghegiar	18
VI.	Cumissiuns	19
Art. 77	Elecziun	19
Art. 78	Constituziun	19
Art. 79	Incarica	19
Art. 80	Cumpetenzas specialas	19
Art. 81	Recuors	19
Art. 82	Acts ed informaziuns	19
Art. 83	Finiziun dalla lavur	20
Art. 84	Restituziun dils acts	20
VII.	Delegaziuns	20
Art. 85	Elecziuns	20
Art. 86	Cau da delegaziun	20
Art. 87	Incarica	20
Art. 88	Cumpetenzas specialas	20
Art. 89	Acts ed informaziuns	20
Art. 90	Finiziun dalla lavur	20
Art. 91	Restituziun dils acts	21
VIII.	Determinaziuns finalas	21
Art. 92	Abrogaziun	21
Art. 93	Approbaziun e vigur	21

Sebasond sin art. 38 lit. b dalla constituziun communal dalla vischnaunca da Sumvitg relai la suprastanza communal il suadont reglament da fatschenta.

I. Determinaziuns generalas

Art. 1 Validitad e cumpetenzas

¹ Il present reglament da fatschenta vala per tuttas autoritads, cumissiuns e delegaziuns communalas, nunche prescripziuns specialas prevedan enzatgei auter.

² Las cumpetenzas ed obligaziuns dallas autoritads communalas sedrezzan suenter las prescripziuns dalla constituziun communal e dallas leschas e reglaments communalas.

³ Las autoritads communalas ein:

- il president communal,
- la suprastanza communal,
- la cumissiun da quen e gestiun,
- la cumissiun da baghegiar.

Art. 2 Egalitad dallas schlatteinas

Funcziuns officialas ed indicaziuns professiunalas en quest reglament serefereschon sin omisduas schlatteinas.

Art. 3 Invitaziun a sedutas

Mintga seduta vegn clamada cun invitaziun a scret ed indicaziun dallas tractandas.

Art. 4 Preparaziun dallas sedutas

Mintga commember ei obligaus da sepreparar sin la seduta. Tier fatschentas che cumpetan ad el eis el era responsabels per ils acts necessaris.

Art. 5 Presenza e cumpetenza da decider

¹ Mintga commember d'ina autoritad, cumissiun ni delegaziun communal ei obligaus da dar suatientscha all'invitaziun tier sedutas. Ils nums dils perstgisai e da quels buca perstgisai ein da nudar el protocol. Tals che bandunan definitivamein la seduta senza lubientscha dil parsura valan sco buca perstgisai.

² In' autoritad, cumissiun ni delegaziun communal ei cumpetenta da decider, sche la pluralitad dils commembers respectiv il diember fixaus tenor constituziun communal ei presents.

³ Las sedutas dallas autoritads, cumissiuns e delegaziuns ein buca publicas.

Art. 6 Menar la seduta

Il president procura per in decuors dalla seduta tenor quest reglament da fatschenta.

Art. 7 Recusaziun

¹ In commember d'ina autoritad, cumissiun ni delegaziun communal sto prender stgisa e s'absentar tier la tractaziun e decisiun, sch'el ei sez pertuccaus ni interessaus vid in fatg ni sch'el ei directamein parentaus cun ina persuna, la qualla ei responsabla pil fatg che vegn examinaus.

² Damondas da recusaziun vegnan examinadas e decididas all'entschatta dalla tractaziun d'ina fatschenta. Quei succeda en assenza dils pertuccai.

³ Persunas che adempleschan ina funcziun en representanza ni sin incarica dalla vischnaunca ein buca obligadas da prender stgisa.

⁴ Ultra dallas raschuns per recusaziun el senn d'art. 13 dalla constituziun communal ston prender stgisa:

- il president communal tier l'approbaziun d'ina eventuala examinaziun e d'ina eventuala valetaziun da sia lavur presidiala,
- scadin commember d'ina autoritad, cumissiun ni delegaziun communal ch'ei sefatgs culpents el senn d'art. 23 dalla constituziun communal.

Art. 8 Votaziuns ed elecziuns

¹ Votaziuns ed elecziuns succedan per regla cun maun pli, nunch'ei vegni pretendiu scrutini dad in dils presents cul dretg da vuschar.

² Mintga commember d'ina autoritad, cumissiun ni delegaziun communal ei obligaus da vuschar.

³ Tier votaziuns cun maunpli decida il pli absolut. Tier vuschs ulivas decida il president.

⁴ Tier votaziuns en scrutini vala il pli absolut dallas vuschs valeivlas dadas giu. Tier vuschs ulivas ei la decisiun negativa.

⁵ Tier elecziuns vala l'emprema ga il pli absolut dils presents e suenter il pli relativ. Tier vuschs ulivas vegn tratg la sort. Il pli absolut vegn eruius ord il total da tuttas vuschs da candidats valeivlas dividius tras il dubel dil diember da posts; il proxim diember entir pli ault ei il pli absolut.

⁶ Survarga il diember da candidats buca il diember da posts, sa l'elecziun succeder en globo.

Art. 9 Protocol

¹ Mintga autoritad e cumissiun communal elegia in actuar, il qual meina in protocol che dat sclariment silmeins davart ils conclus ed ils resultats dallas elecziuns. Tenor cass, en special tier delegaziuns, tonscha era ina notizia d'acta.

² Il protocol vegn tarmess tier als commembers. Ella proxima seduta vegn il protocol dalla seduta precedentia approbaus per regla senza preleger quel. Sin giavisch d'in commember sto quel vegnir prelegius. Correcturas dil protocol ston vegnir proponidas avon che quel vegni approbaus. Ei dat negina discussiun sur da fatschentas protocoladas. In conclus protocolaus sa buca vegnir midaus en connex cun ina correctura dil protocol. Ils protocols ein da suttascriber entras il protocolist e suenter l'approbaziun entras il president.

³ Ils protocols d'autoritads e cumissiuns communalas sco era notizias d'actas dallas delegaziuns vegnan surdadas al president communal el medem mument sco als commembers.

⁴ Ils protocols ein confidenzials. Tiarzas personas san mo lu prender envesta dils protocols, sch'ellas san far valer interess fundai. A quei giavisch sa era vegnir satisfatg entras in extract dil protocol. Il president decida schebein ils interess ein fundai. Per regla ein tals extracts da far pér suenter l'approbaziun dil protocol e vegnan suttascrets dil president ed digl actuar.

Art. 10 Procedura da consultaziun

Tier fatschentas specialas (p.ex. revisiun d'ina lescha ni d'in reglament) duei sche pusseivel vegnir menau atras ina procedura da consultaziun tier gruppaziuns interessadas ni personas dil fatg.

Art. 11 Indemnisaziun

¹ L'indemnisaziun dallas autoritads, cumissiuns e delegaziuns communalas succeda tenor il reglament da salarisaziun.

² Personas dil fatg che vegnan tratgas tier per specialas incumbensas san vegnir salarisadas tenor il reglament da salarisaziun ni tenor curvegnyentscha speciala approvada dalla suprastanza communal.

Art. 12 Diever dall'administraziun

Ils responsabels dallas autoritads, cumissiuns e delegaziuns communalas san far diever dallas prestaziuns dall'administraziun communal per ademplir lur pensums.

Art. 13 Obligaziun d'annunzia

Scadin commember d'ina autoritad, d'ina cumissiun ni delegaziun communal che constatescha ina violaziun dil dretg communal ei obligaus da far attents il president communal ni l'autoritad responsabla sin quei fatg.

II. Suprastanza communal

a) En general

Art. 14 Seduta da constituziun e repartiziun dallas incaricas

¹ Sin invitaziun dil president communal serimna la suprastanza communal ell'emprega jamna dalla nova perioda d'uffeci tier sia seduta constitutiva.

² La suprastanza communal elegia ord siu miez il vicepresidente communal per in onn.

³ La suprastanza communal reparta ils departaments e las partiziuns administrativas sin ils commembers da suprastanza. La successiun succeda risguardond ils onns d'uffeci dil genau reelegiu e silsuenter cun risguardar il diember dallas vuschs tier l'elecziun.

Art. 15 Surdada d'uffeci

Tier ina midada persunala ni dil departament vegn la surdada d'uffeci reglada denter ils pertuccai. Succeda quella midada aschia che la vischnaunca pitescha donn, vegn igl official partent fatgs responsabels persunter tenor art. 23 dalla constituziun communal.

Art. 16 Delegaziun da cumpetenzas

La suprastonza communal sa delegar per temps limitau a singuls commembers, allas autras autoritads communalas, a cumissiuns e delegaziuns, all'administraziun communal sco era ad emploi communsals cumpetenzas particularas che cumpetan ad ella.

Art. 17 Surdada d'incaricas

La suprastonza communal sa surdar incaricas specialas al president communal, a singuls suprastonts, ad ulteriurs organs communsals ni a cumissiuns e delegaziuns per elaboraziun d'ina eventuala proposta.

Art. 18 Principi da collegialitad

Ils suprastonts ein suttamess al principi da collegialitad che vul dir che decisiuns dalla suprastonza communal vegnan representadas da mintga suprastont anoviars tenor la decisiun prida.

Art. 19 Incumbensas particularas

¹ Mintga suprastont ei responsabels per tuts fatgs enteifer siu departament. El ei obligaus d'informar ladinamein il president communal ni la suprastonza communal sur da fatgs che cumeglian auters departaments ni igl interess general.

² Tier radunonzas communalas sco era tier sedutas presenta mintga suprastont las fatschentas da siu departament.

³ Mintga suprastont ei obligaus da prender part da cumissiuns aschi savens sco quei fa basegns.

b) Sedutas

Art. 20 Invitaziun

¹ La suprastonza communal vegn convocada entras il president communal aschi savens sco las fatschentas pretendan quei, denton silmeins 1 gada per meins ni sin giavisch da silmeins 2 commembers da suprastonza.

² Per regla vegnan las sedutas dalla suprastonza menadas atras la sera. Tier grond pensum da lavur sa il president communal envidar tier sedutas dad in miez di, quei denton mo cun consentiment da tut ils suprastonts.

³ La suprastonza fixescha in di dalla jamna per las sedutas dalla sera. Auters dis ch'il di fixau astga il president communal envidar a seduta mo sch'el ha il consentiment da tut ils suprastonts.

Art. 21 Gliesta da tractandas

¹ L'invitaziun cun la gliesta da tractandas vegn repartida sil pli tard 3 dis avon la seduta a mintga suprastont e per orientaziun era al president dalla cumissiun da quen e gestiun.

² Tier fatschentas urgentas che figureschan buca sin la gliesta da tractandas vegn gl'emprem menau atras ina debatta d'entrada tier la quala il petent argumentescha l'urgenza dalla fatschenta cun presentar ils acts corrispundentas. La suprastonza decida ladinamein schebein la fatschenta duei vegnir tractada ni buc.

Art. 22 Acts

¹ Ils acts tier las diversas tractandas vegnan tenor pusseivladad reparti als suprastonts ensemen cun l'invitaziun alla seduta. D'acts specials (projects, plans, e.a.v.) sa vegnir priu investa sin canzlia communal.

² Sbozs per leschas, reglaments ed ordinaziuns sco era pareris e propostas tier impurtontas fatschentas che vegnan elaborai ordeifer la suprastonza ein da presentar alla suprastonza respectiv al suprastont responsabel entras il gremi preparativ.

Art. 23 Preparaziun

¹ Mintga suprastont prepara, examinescha, giudichescha las fatschentas da siu departament e presenta talas alla suprastonza communal. Impurtontas fatschentas vegnan preparadas en stretga collaboraziun cun il president communal.

² Il cau dil departament dat al president communal rapport sur d'eveniments specials da siu departament e fa eventualas propostas leutier per mauns dalla suprastonza.

³ Tier fatschentas che tangheschan la cumpetenzza da differents departaments decida la suprastonza communal tgei departament ch'ei responsabels per la tractaziun.

Art. 24 Assessurs

¹ Sin invit dil president communal san il president ni l'entira cumissiun da quen e gestiun, il president ni era l'entira cumissiun predeliberonta, emploiai cummunals ed autras personas dil fatg prender part dalla seduta da suprastonza cun vusch consultativa.

² Il president ni la suprastonza communal decidan schebein ils assessurs ein presents tier la discussiun finala e la decisiun.

Art. 25 Presentaziun dalla fatschenta

All'entschatta dil tractament vegn presentau la fatschenta ed informau sur dils acts e sur dallas propostas corrispundentas.

Art. 26 Debatta d'intrada

Tier mintga tractanda sa vegnir pretendiu ina debatta d'entrada. Vegn quei fatg, decida il gremi ladinamein sur da quella proposta. La discussiun sto serestrenscher sin la proposta.

Art. 27 Discussiun

Suenter la presentaziun dalla fatschenta arva il parsura la discussiun e dat il plaid tenor la successiun sco quel vegn giavischaus. Ils votums dueien esser aschi cuorts sco pusseivel e serestrenscher sil tema dalla fatschenta. Tenor basegns admonescha il parsura igl oratur.

Art. 28 Clom agl uorden

Igl oratur duei setener vid las reglas da creanza. Cunterfa el a quellas reglas admonescha il parsura el. Accepta il commember buca il clom agl uorden decida il gremi ladinamein en assenza dil pertuccau e dil parsura surlunder.

Art. 29 Proposta da serrar la tractanda

Vegn duront il tractament d'ina fatschenta proponiu da refierer ni refuser la tractanda sto vegnir decidiu sur da quella proposta avon che continuar cun la debatta. La discussiun sto serestrenscher sin la proposta.

Art. 30 Reponderaziun

Sin motivaziun giustificada sa in conclus gia prius vegnir reponderaus. Ina tala proposta duei vegnir argumentada cuortamein e vegn approvada sch'il pli dils presents accepta ella.

Art. 31 Successiun tier votaziuns

Tier votaziuns vala il suandont:

1. Sur d'ina proposta da midada secundara vegn decidiu avon che sur dalla proposta da midada primara e sur da quella avon che sur dalla proposta principala.
2. Tier pliras propostas partenent la medema fatschenta vegn votau giu sur da tuttas el medem mument. Mintga commember astga votar mo per ina proposta. Survegn negina proposta il pli absolut vegn votau tgeinina dallas duas propostas cun las paucas vuschs che croda naven.
3. Han pliras propostas tuttina paucas vuschs vegn decidiu sur da quellas tenor punct 2.
4. Commembers che han votau per ina proposta da midada secundara ein buca obligai da votar sur dalla proposta da midada primara. L'approbaziun d'ina proposta da midada primara ha buca l'approbaziun dalla proposta principala sco consequenza.
5. Sin giavisch sa ina proposta cun pliras parts vegnir partida si per la votaziun.

c) Interpellaziun e moziun

Art. 32 Interpellaziun

Mintga commember sa cun ina interpellaziun pretender sclariment dil president ni dad in auter suprastont sur da scadin fatg da vischnaunca. Igl interpellant motivescha sia damonda. Il president resp. il suprastont rispunda ladinamein alla damonda. Tenor basegns sa la risposta era vegnir dada a caschun d'ina proxima seduta. Igl interpellant declara schebein el ei cuntents cun la risposta. Ina ulteriura discussiun ha mo lu liug sche quei vegn giavischau dalla suprastonza.

Art. 33 Moziun

Mintga commember sa suttametter alla suprastonza a bucca ni en scret ina proposta generala ni specificada che pertucca buca las fatschentas tractandadas. La moziun ei da motivar duront la medema seduta. La suprastonza communal decide enteifer la medema seduta davart la relevanza dalla moziun. Vegn la moziun declarada sco relevanta, ei ina proposta corrispundenta dad elaborar ton pli spert e metter sin gliesta da tractandas.

Art. 34 Ulteriurs pensums dalla suprastonza communal

Ulteriurs pensums dalla suprastonza communal vegnan circumscrits en in carnet da pensums relaschus dalla suprastonza communal sezza.

III. Il president communal

Art. 35 Engaschament e salarisaziun

Il president communal vegn engaschus e salarisus tenor il reglament da salarisaziun.

Art. 36 En general

¹ Il president communal procura che la vischnaunca adempleschi sias obligaziuns publicas e quellas adossadas ad ella dil stadi. El controlla l'execuziun dils conclus dils organs communal sco era l'observaziun dalla constituziun, dallas leschas, dils reglaments e dallas ordinaziuns communalas.

² El s'occupescha cun tut ils fatgs communal e persequitescha il svilup da quels. El pren tuttas mesiras necessarias per preservar la vischnaunca da donns.

³ Il president communal representa la vischnaunca internamein ed anoviar.

⁴ Il president communal ha ensemen cun in ulteriur suprastont ni per regla cun il canzlist communal il dretg da suttascripziun per la vischnaunca e la suprastonza. En cass specials sa la suprastonza decretar ad el la suttascripziun singula.

Art. 37 Obligaziuns particularas

¹ Il president communal organisescha las votaziuns ed elecziuns all'urna e redegia ils messadis leutier.

² Il president communal cloma e meina la radunonza communal. El prepara la gliesta da tractandas e redegia ils messadis necessaris. El prepara las fatschentas che cumpetan ad el.

³ Il president communal prepara, cloma e meina las sedutas dalla suprastonza communal tenor quest reglament da fatschenta.

⁴ Tier la preparaziun dalla gliesta da tractandas pren il president communal risguard sin fatschentas che crodan en cumpetenza dils ulteriur suprastonts ni dall'adminstraziun.

⁵ Tier radunonzas communalas dueien las fatschentas vegnir presentadas cun far diever dils mieds moderns da presentaziun aschia che tut ils presents san vegnir informai optimalmein.

⁶ Il president communal presidescha per regla las cumissiuns e delegaziuns allas qualas el appartegn.

⁷ Il president communal presidescha il biro electoral.

Art. 38 Cumpetenzas particularas

¹ En cass d'urgenza sa il president communal prender tuttas mesiras necessarias per satisfacer als interess dalla vischnaunca. Sur da siu agir e las decisiuns pridas informescha el immediat la suprastanza communal.

² Il president communal sa decretar castitgs entochen frs. 100.--. Pertuccai san enteifer 10 dis recuorer encunter il mandat penal tier la suprastanza communal.

³ Ad el stattan ordeifer il preventiv, el senn d'in credit liber, annualmein frs. 2'000.-- a disposiziun.

Art. 39 Gestiu

¹ Il president communal diregia las fatschentas dalla suprastanza communal e survigilescha l'administraziun communal. El fixescha las prioritads dallas fatschentas communalas.

² Il president communal survigilescha ils conclus pri dils organs comunals, rapportescha sur d'eventualas consequenzas che seresultan ordlunder e fa las necessarias propostas per mauns dils organs cumpetents.

³ Il president communal duei adina haver la survesta dallas fatschentas communalas liquidadas, quellas aunc pendentas e quellas previdas. Ord quei motiv duei el delegar l'elaboraziun detagliada da fatschentas tenor pusseivladad als ulteriurs consuprastonts, allas ulteriuras autoritads communalas sco era a cumissiuns e delegaziuns ni alla administraziun communal.

Art. 40 Audienza

Il president communal dat sin damonda ed a termin fixau audienza a scadina convischina ed a scadin convischin.

Art. 41 Coordinaziun dil persunal communal e dils organs comunals

¹ Il president communal ei responsabels pil persunal communal.

² Il president communal dat las ordras necessarias per garantir ina buna collaboraziun denter ils singuls departaments sco era denter ils departaments ed il persunal communal.

³ Il president communal ei responsabels per ina buna collaboraziun denter las autoritads, cumissiuns e delegaziuns communalas e decida sur d'eventuals conflicts da cumpetenzas.

Art. 42 Vicepresident

¹ Il vicepresident representa il president communal en tuttas funcziuns sche quel ei impediud d'ademplier siu pensum muort malsogna ni auters motivs.

² Per singulas incumbensas sa il president communal era delegar directamein il vicepresident.

Art. 43 Ulteriurs pensums dil president communal

Ulteriurs pensums dil president communal vegnan circumscrets en in carnet da pensums relaschaus dil president communal sez.

IV. Cumissiun da quen e gestiun

a) En general

Art. 44 Posiziun

La cumissiun da quen e gestiun ei il suprem organ cumpetent per la survigilanza dallas finanzas e dalla gestiun dalla vischnaunca.

Art. 45 Constituziun

¹ La cumissiun da quen e gestiun secumpona da 3 commembers.

² La cumissiun da quen e gestiun serimna el decuors digl empren meins dalla nova perioda d'uffeci sin invitaziun dil president communal tier sia seduta constitutiva. Ella elegia ord siu miez il president ed igl actuar.

Art. 46 Surdada d'uffeci

Il president dalla cumissiun partent ei responsabels che la surdada d'uffeci succedi aschia che la vischnaunca pitescha buca donn. Autruisa vegn el fatgs responsabels persuerter tenor art. 23 dalla constituziun communal.

Art. 47 Sedutas

La cumissiun da quen e gestiun serimna ~~ina gada per meins, ni~~ aschi savens che las fatschentas pretendan.

Art. 48 Cumpetenzza da decider

¹ La cumissiun da quen e gestiun ei cumpetenta da decider sche silmeins dus commembers ein presents.

² Ils commembers ein obligai da votar. Resalvadas ein las disposiziuns davart la recusaziun.

b) Determinaziuns specialas

Art. 49 Cumpetenzas ed incumbensas

¹ La cumissiun da quen e gestiun examinescha la lavur dall'entira administraziun e dallas autoritads, cumissiuns e delegaziuns communalas e la gestiun dallas diversas cassas, fundaziuns e legats, sco era tut ils fatgs da finanzas e l'entira contabilitad.

² La cumissiun da quen e gestiun ha d'exequir las controllas necessarias el decuors digl onn e meina protocol surlunder. All'entschatta digl onn fixescha ella in plan da controlla.

³ La cumissiun da quen e gestiun survigilescha las fatschentas currentas. Ella vegn informada dalla suprastanza sur da quellas.

⁴ La cumissiun da quen e gestiun ei negin organ executiv e sa era buca cassar ni midar decisiuns dils organs communal. Ella sa far recumandaziuns a bucca ni a scret alla suprastanza ni alla radunonza communal. Leutier sa ella pretender da scadin commember d'ina autoritad, cumissiun ni delegaziun communal sclariment sur da certas fatschentas e quei en fuorma d'in rapport a bucca ni a scret.

⁵ La cumissiun da quen e gestiun sa da tut temps prender investa en protocols, cudischs e documents. En cass giustificai e sunter consultaziun cun la suprastanza communal sa ella consultar specialists per expertisas.

⁶ La cumissiun da quen e gestiun examinescha il preventiv communal e fa eventualas objectziuns e propostas alla suprastanza communal avon che quella approbescha il preventiv per mauns dalla radunonza communal.

⁷ Il president dalla cumissiun da quen e gestiun retscheiva la gliesta da tractandas dallas sedutas dalla suprastanza communal avon mintga seduta per orientaziun. Tier tractandas impurtontas sa il president dalla cumissiun da quen e gestiun tenor agen giudicament e sunter consultaziun cul president communal prender part dalla seduta da suprastanza cun vusch consultativa. Il president dalla cumissiun da quen e gestiun sa era delegar in ulteriur commember da prender par dallas sedutas da suprastanza, sch'el anfla quei per necessari ni ei sez impediud da prender part.

⁸ L'entira cumissiun da quen e gestiun retscheiva l'invitaziun cun la gliesta da tractandas dallas suandontas sedutas dalla suprastanza communal:

- preventiv
- rendaquen
- plan da finanzas
- tier fatschentas che vegnan tractadas tenor leschas ni reglements dalla suprastanza communal ensemen cun la cumissiun da quen e gestiun,
- tier tractandas nua ch'il president communal giavischa che l'entira cumissiun da quen e gestiun seigi presenta.

⁹ Ils commembers dalla cumissiun da quen e gestiun ein suttamess all'obligaziun da discreziun.

¹⁰ La cumissiun da quen e gestiun informescha la suprastanza sur d'irregularitads constatadas. La suprastanza ei obligada da prender las mesiras necessarias. Vegn la suprastanza communal buca sunter a quell'obligaziun, sto la cumissiun da quen e gestiun annunziar il cass al corrispudent organ cantunal.

¹¹ Ils acts dallas controllas e revisiuns ston vegnir teni si duront 5 onns.

¹² La cumissiun da quen e gestiun sa far propostas per fixar il pei da taglia.

Art. 50 Revisiun externa

La controlla aritmetica dil quen communal succeda el rom dil credit disponibel tenor il preventiv entras in biro fiduziar ch'exequescha sia lavur en collaboraziun cun la cumissiun da quen e gestiun.

Art. 51 Rapport e propostas

¹ La cumissiun da quen e gestiun ed il post da controlla rapporteschan annualmein en scret per mauns dalla radunonza communal davart l'examinaziun dil quen communal e dalla gestiun e fan propostas davart l'approbaziun dil quen.

² Tier la tractaziun dil preventiv entras la radunonza communal pren la cumissiun da quen e gestiun posiziun enviars quel e fa la proposta per approbaziun da quel.

³ Constataziuns d'impurtonza generala dueien vegnir fatgas en in rapport special per mauns dalla suprastonza communal ni dalla radunonza communal.

⁴ Rapports, constataziuns, propostas, e.a.v. adressadas ordeifer la cumissiun da quen e gestiun ston mintgamai vegnir suttascrettas da silmeins 2 commembers.

Art. 52 Ulteriurs pensums dalla cumissiun da quen e gestiun

Ulteriurs pensums dalla cumissiun da quen e gestiun vegnan circumscrits en in carnet da pensums relaschaus dalla cumissiun da quen e gestiun sezza.

V. Cumissiun da baghegiar

Nua ch'igl ei buca stipulau enzatgei auter valan las prescripziuns ellas "Determinaziuns generalas" (I.) e quellas per la "Suprastonza communal" (II.) corrispudentamein.

a) En general

Art. 53 Seduta da constituziun e repartiziun dallas incaricas

¹ Sin invitaziun dil gerau dil departament da baghegiar serimna la cumissiun da baghegiar ell'emprema jamna dalla nova perioda d'uffeci tier sia seduta constitutiva.

² La cumissiun da baghegiar elegia ord siu miez il president ed igl actuar.

Art. 54 Surdada d'uffeci

Tier ina midada persunala vegn la surdada d'uffeci reglada denter ils pertuccai. Succeda quella midada aschia che la vischnaunca pitescha donn, vegn igl ufficial partent fatgs responsabels persunter tenor art. 23 dalla constituziun communal.

Art. 55 Delegaziun da cumpetenzas

La cumissiun da baghegiar sa delegar al president ni a singuls commembers cumpetenzas particularas che cumpetan ad ella.

Art. 56 Surdada d'incaricas

¹ La cumissiun da baghegiar sa surdar incaricas specialas all'administraziun ed a personas dil fatg.

² Drova ei per ina tala incarica in credit, sto quel vegnir concedius dalla suprastonza communal.

Art. 57 Obligaziun d'informaziun

Mintga commember ei obligaus d'informar ladinamein il president ni l'entira cumissiun da baghegiar sur da fatgs che cumpeglian la responsablada dalla cumissiun da baghegiar.

Art. 58 Collaboraziun cun l'administraziun communal

Il president dalla cumissiun da baghegiar ed il canzlist communal ein ensemen responsabels per ina adequata collaboraziun denter cumissiun ed administraziun communal.

Art. 59 Informaziun dalla suprastonza

¹ Il president dalla cumissiun da baghegiar informescha il president communal ed il gerau dil departament da baghegiar regularmein sur dalla lavur en cumissiun.

² Ils protocols, tuttas decisiuns dalla cumissiun da baghegiar e tutta corrispondenza va mintgamai per enconuschientscha al president communal ed al gerau dil departament da baghegiar.

b) Sedutas

Art. 60 Invitaziun

¹ La cumissiun da baghegiar vegn convocada entras il president aschi savens sco las fatschentas pretendan quei ni sin giavisch da silmeins 2 commembers da cumissiun.

² Per regla vegnan las sedutas dalla cumissiun da baghegiar menadas atras ordeifer il temps da lavur usitau. Tier specialas tractandas sa il president envidar tier sedutas duront il temps da lavur, quei denton mo cun consentiment da tut ils commembers.

Art. 61 Gliesta da tractandas

¹ L'invitaziun cun la gliesta da tractandas vegn repartida sil pli tard 3 dis avon la seduta a mintga commember.

² Tier fatschentas urgentas che figureschan buca sin la gliesta da tractandas vegn gl'emprem menau atras ina debatta d'entrada tier la quala il petent argumentescha l'urgenza dalla fatschenta cun presentar ils acts corrispundents. La cumissiun da baghegiar decida ladinamein schebein la fatschenta duei vegnir tractada ni buc.

Art. 62 Acts

Dils acts tier las diversas tractandas sa vegnir priu investa tier la canzlia communal ni tier il president dalla cumissiun da baghegiar. Acts specials vegnan tarmess tier als commembers ensemen cun l'invitaziun.

Art. 63 Preparaziun

¹ Il president prepara las fatschentas e fa las propostas tier las damondas da baghegiar. Impurtontas fatschentas vegnan preparadas en stretga collaboraziun cun il gerau dil departament da baghegiar ni cul president communal.

² Ils commembers rapporteschan sur d'eveniments specials e fan eventualas propostas leutier per mauns dalla cumissiun da baghegiar.

Art. 64 Assessurs

¹ Sin invit dil president san officials ed emploiats communal sco era persunas dil fatg (p.ex. cusseglader d'architectura) prender part dalla seduta dalla cumissiun da baghegiar cun vusch consultativa.

² La cumissiun da baghegiar decida schebein ils assessurs ein presents tier la discussiun finala e la decisiun.

³ Tier specialas damondas da baghegiar san era ils petents vegnir envidai ad ina radunonza d'informaziun.

Art. 65 Presentaziun dalla fatschenta

All'entschatta dil tractament vegn presentau la fatschenta ed informau sur dils acts e sur dallas propostas corrispudentas.

Art. 66 Debatta d'intrada

Tier mintga tractanda sa vegnir pretendiu ina debatta d'entrada. Vegn quei fatg, decida il gremi ladinamein sur da quella proposta. La discussiun sto serestrenscher sin la proposta.

Art. 67 Discussiun

Suenter la presentaziun dalla fatschenta arva il parsura la discussiun e dat il plaid tenor la successiun sco quel vegn giavischaus. Ils votums dueien esser aschi cuorts sco pusseivel e serestrenscher sil tema dalla fatschenta. Tenor basegns admonescha il parsura igl oratur.

c) Tractament dallas damondas da baghegiar

Art. 68 Inoltrar damondas da baghegiar

¹ Tuttas damondas da baghegiar vegnan inoltradas alla canzlia communal cul formular da damonda da baghegiar corrispudent.

² L'administraziun communal pren encunter las damondas da baghegiar e controllescha che quellas seigien cumpletas.

Art. 69 Publicaziun

¹ La publicaziun dallas damondas da baghegiar succeda el Fegl official dalla Surselva.

² Damondas da baghegiar vegnan publicadas mo sche interess da tierzas persunas savessan vegnir tangai. Il president dalla cumissiun da baghegiar ensemen cun igl actuar communal fixeschan tgei damondas che ston buca vegnir publicadas.

³ Vegn ina damonda buca publicada sto la lubientscha vegnir publicada.

Art. 70 Procedura d'examinaziun

Las damondas da baghegiar vegnan, tenor lur cuntegn, suttamessas ad ina procedura d'examinaziun avon ch'ellas vegnan tractadas dalla cumissiun.

Art. 71 Protestas tier damondas da baghegiar

¹ Vegn inoltrau protestas encunter ina damonda da baghegiar ston quellas vegnir tractadas avon che la damonda sa vegnir tractada definitiv dalla cumissiun da baghegiar.

² Il petent pertuccaus duei prender posiziun en scret enviars la protesta inoltrada.

Art. 72 Decisiuns

Las decisiuns dalla cumissiun da baghegiar vegnan comunicadas a scret als petents cun far attents quels alla via da dretg.

Art. 73 Taxas

Las taxas pil tractament dallas damondas da baghegiar vegnan fixadas dalla cumissiun da baghegiar.

Art. 74 Protestas encunter decisiuns dalla cumissiun da baghegiar

¹ Encunter decisiuns dalla cumissiun da baghegiar sa vegnir recurriu enteifer 20 dis tier la suprastonza communal.

² La suprastonza communal consultescha la cumissiun da baghegiar avon che decider sur dil recuors.

Art. 75 Correspondenza

¹ La correspondenza dalla cumissiun da baghegiar vegn suttascretta dil president dalla cumissiun da baghegiar e digl actuar da quella e va per enconuschientscha al president communal ed al genau da baghegiar.

² Ils originals da correspondenza suttascretta dil president e digl actuar restan sin canzlia communal.

³ Tier correspondenza administrativa sco informaziuns, sclariments ed invitaziuns sa il president dalla cumissiun da baghegiar suttascriber persuls. Ina copia va mintgamai per enconuschientscha al genau da baghegiar, al president communal ed alla canzlia communal.

Art. 76 Ulteriurs pensums dalla cumissiun da baghegiar

Ils ulteriurs pensums dalla cumissiun da baghegiar en connex cun controllas, uatgas, e.a.v. vegnan circumscrits en in carnet da pensums relaschus dalla cumissiun da baghegiar senza.

VI. Cumissiuns

Nua ch'igl ei buca stipulau enzatgei auter valan las prescripziuns ellas "Determinaziuns generalas" (I.) e quellas per la "Suprastonza communal" (II.) corrispudentamein.

Art. 77 Elecziun

¹ Tenor art. 39 c) e d) dalla constituziun communal sa la suprastonza eleger cumissiuns permanentas ni cumissiuns a temps limitau per incaricas specialas.

² Tenor constituziun communal sa scadina persuna cul dretg da votar en vischnaunca vegnir elegida en ina cumissiun sch'ella ei buca privada da quei dretg da votar entras sentenza penala.

³ En cass specials san era personas d'ordeifer la vischnaunca vegnir elegidas en cumissiuns e delegaziuns.

⁴ La suprastonza elegia ils commembers da cumissiuns tenor lur habilitads per ademplir il meglier pusseivel l'incarica surdada.

Art. 78 Constituziun

La suprastonza dessegna tgi che cloma l'emprema seduta. A caschun da quella seconstituescha la cumissiun cun eleger il president ed igl actuar.

Art. 79 Incarica

La suprastonza communal circumscriba l'incarica en in carnet da pensums e fixescha ils termins.

Art. 80 Cumpetenzas specialas

En cass specials sa la suprastonza communal surdar a cumissiuns per in temps limitau singulas cumpetenzas che cumpetan tenor constituziun communal, lescha ni reglament ad ella.

Art. 81 Recuors

Encunter scadina decisiun d'ina cumissiun sa vegnir recurriu tier la suprastonza communal. Tier la tractaziun dil recuors sto il suprastont che fa part da quella cumissiun prender stgisa, quei denton mo tier la discussiun finala e la votaziun.

Art. 82 Acts ed informaziuns

La cumissiun ha il dretg da prender investa da tut ils acts che serefereschon sin l'incarica surdada ad ella. Ella sa s'informar tier scadin official ed emploiau communal, il qual ei obligaus d'informar la cumissiun aschilunsch che sias informaziuns ein impurtontas per la lavur dalla cumissiun. Suenter consultaziun dalla suprastonza communal sa ella trer tier personas cumpetentas per tractar damondas specialas.

Art. 83 Finiziun dalla lavur

La cumissiun presenta sia lavur cun eventualas propostas a scret alla suprastanza communal ni dall'autorità che ha incaricau ella. Sin giavisch dils commembers dalla cumissiun vegnan era las propostas dalla minorità presentadas.

Art. 84 Restituziun dils acts

Suenter la finiziun dalla lavur ni suenter la sligaziun dalla cumissiun ston tut ils acts, plans, rapports, correspondenzas ed auter material surdaus alla cumissiun entras officials ed emploiai communsals ni entras la canzlia communal vegnir returnai.

VII. Delegaziuns

Nua ch'igl ei buca stipulau enzatgei auter valan las prescripziuns ellas "Determinaziuns generalas" (I.) e quellas per la "Suprastanza communal" (II.) corrispudentamein.

Art. 85 Elecziuns

Tenor art. 29 resp. 39 d) dalla constituziun communal vegnan delegaziuns elegidas dalla radunanza communal respectiv dalla suprastanza communal. Il diember dils commembers sedrezza tenor las prescripziuns specialas per talas delegaziuns.

Art. 86 Cau da delegaziun

La suprastanza communal elegia il cau dalla delegaziun.

Art. 87 Incarica

La suprastanza communal circumscriba l'incarica dalla delegaziun a scret.

Art. 88 Cumpetenzas specialas

Per singulas incaricas sa la suprastanza communal surdar alla delegaziun cumpetenzas che cumpetan tenor constituziun communal, lescha ni reglament ad ella.

Art. 89 Acts ed informaziuns

La delegaziun ha il dretg da prender investa da tut ils acts che serefereschon sin l'incarica surdada ad ella. Ella sa s'informar tier scadin official ed emploiau communal, il qual ei obligaus d'informar la delegaziun aschilunsch che sias informaziuns ein impurtantas per la lavur dalla delegaziun.

Art. 90 Finiziun dalla lavur

La delegaziun presenta sia lavur cun eventualas propostas a scret alla suprastanza communal ni all'autorità che ha incaricau ella.

Art. 91 Restituziun dils acts

Suenter la finiziun dalla lavur ni suenter la sligaziun dalla delegaziun ston tut ils acts, plans, raports, correspondenzas ed auter material surdaus alla delegaziun entras officials ed emploiai communalis ni entras la canzlia communal vegnir returnai.

VIII. Determinaziuns finalas

Art. 92 Abrogaziun

Quest reglament da fatschenta remplazza il "Reglament da fatschentas pils funcziunaris communalis dalla vischnaunca da Sumvitg" dils 24 da zercladur 1992.

Art. 93 Approbaziun e vigur

¹ Quest reglament cun excepziun da capetel IV ei vegnius approbau dalla suprastanza communal il 23 d'october 2000 e passa immediat en vigur.

² Capetel IV (cumissiun da quen e gestiun) ei vegnius approbau dalla radunonza communal il 7 da november 2000 e passa immediat en vigur.

³ L'emprema revisiun parziala dil reglament da fatschenta cun excepziun dil capetel IV ei vegnida approbada dalla suprastanza communal il 25 da mars 2013 e passa en vigur cun il 1. da fenadur 2013.

⁴ Il capetel IV (cumissiun da quen e gestiun) ei vegnius revedius ed approbaus dalla radunonza communal il 5 da zercladur 2013 e passa en vigur cun il 1. da fenadur 2013.

Il president communal

sig. Walter Deplazes

Il canzlist communal

sig. Patrick Schaniel